

Kommunstyrelseförvaltningen

Ekonomi

Maria Söderman, ekonomichef

maria.soderman@arboga.se

Kommunstyrelsen

Kommunal borgen, Kommunfastigheter i Arboga AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunen ingår borgen för år 2024 för Kommunfastigheter i Arboga AB, så som för egen skuld upp till ett högsta lånebelopp om 450 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Detta innebär att det totala högsta beloppet avseende borgensåtagandet uppgår till 1 222 miljoner kronor per den 31 december 2024.
2. Borgensavgift erläggs till kommunen från Kommunfastigheter i Arboga AB med en procentsats av nyttjat borgensbelopp. Procentsatsen uppgår under år 2024 till 0,65 procent.

Sammanfattning

För att hantera kommunkoncernens ekonomi effektivt, ska kommunen på det sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, samordna de finansiella frågorna inom koncernen. Samordningen regleras i finanspolicyn som gäller från och med 1 mars 2023 och gäller för kommunen och dess majoritetsägda bolagen. En samordning av de finansiella aktiviteterna ska alltid eftersträvas för att dra nytta av befintlig likviditet och olika kompetenser inom kommunen. För att undvika att bolagen inte får göra avdrag för räntekostnader till kommunen upplånar bolagen direkt från kreditinstituten och inte via kommunen. När bolagen lånar krävs kommunal borgen av banker och kreditmarknadsbolag för att bevilja lånen till bolagen.

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själva och kommunen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs också att kommunen ska ersättas för detta i form av en borgensavgift. Att det behövs en borgensavgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är inte tillåtet att ge

offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också Skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Räntepåslaget eller borgensavgiften får varken vara för hög eller för låg då det skulle kunna ses som skatteplanering och överföring av vinstmedel. Internprissättningen av lån samt beräkning av borgensavgift måste alltså ske på marknadsmässiga grunder. I dagsläget har de kommunala bolagen antingen lånat direkt från kommunen eller från Kommuninvest i eget namn och kommunen tecknar borgen för dessa lån. Genom denna struktur åtnjuter bolagen attraktivare upplåningsräntor jämfört med om det skulle låna helt på egna meriter. Fr o m 2022 differentierar kommunen borgensavgiften mellan bolagen. Till detta betalar även bolagen en ränta på upptagna lån.

Kommunen har anlitat företaget Söderberg & Partners, som fått i uppdrag att analysera kommunkoncernens nivåer avseende borgensavgifter samt ta fram marknadsmässiga nivåer. Deras modell för beräkning av borgensavgift tar sin utgångspunkt från publikt tillgängliga marknadsdata vilket sedan justeras individuellt per bolag baserat på dess finansiella status. Genom att basera borgensavgiften på marknadsdata vinnns ett antal fördelar. Tillgången till aktuella data där nivåerna uppdateras är i princip konstant, samtidigt som data från marknaden är objektiva och neutrala. Modellen ger också en automatisk följsamhet mot förändrade förutsättningar på kapital- och kreditmarknaden. Det i kombination med en individuell justering av nivåerna baserat på respektive bolags aktuella finansiella status samt aktuell kapitalbindning, ger en vederhäftig modell för att fastställa borgensavgifterna. Resultatet av analysen visar att nivåerna skiljer sig förhållandevis mycket mellan bolagen vilket visar på nödvändigheten av individuellt satta nivåer. Mot bakgrund av hur räntenoteringarna sett ut över tid, och hur de har förändrats, visar det tydligt hur viktigt det är att använda en modell som kontinuerlig speglar aktuella marknadsförutsättningar.

För Arbogabostäder AB, Arboga Kommunalteknik AB och Rådhuset i Arboga AB har beräknats kapitalbindning utifrån

kommunkoncerns portfölj och utlåning från Kommuninvest. För Arboga Vatten och Avlopp AB och Kommunfastigheter i Arboga AB har utgångspunkten varit respektive skuldportfölj hos Kommuninvest. Kapitalbindningen är beräknad enligt underlag från kommunen per 2023-08-30. Utifrån dessa förutsättningar har nedan borgensavgifter beräknats. Modellen visar att borgensavgiften för Kommunfastigheter i Arboga under år 2024 ska uppgå till 0,65 procent. För finansiering av investeringar i fastigheter i Kommunfastigheter i Arboga AB har tidigare kommunen genomfört upplåning och sedan vidareutlånat till bolaget. Dessa utlämnade lån uppgår till 192,2 miljoner kronor. För dessa lån debiterar kommunen bolagen enligt koncernens genomsnittsränta samt en borgensavgift. Enligt fullmäktigebeslut under 2020 ska de utlämnade lån som kommunen har till bolagen successivt återbetalas och ersättas med egna lån för bolagen. Under 2020–2021 har bolaget lånat 400 miljoner kronor direkt från kreditmarknaden med ett kommunalt borgensåtagande. Under 2022 har bolaget övertagit lån från kommunen hos Kommuninvest uppgående till 172 miljoner kronor. Under 2023 har bolaget lånat 48 mkr med behov 2023 på totalt 78 mkr. Det finns lånebehov med anledning av investeringar i verksamhetsfastigheter med upp till 450 miljoner kronor under år 2024. Det totala högsta beloppet för borgensåtagande vid utgången av år 2024 uppgår till 1 222 miljoner kronor.

Barnkonsekvensanalys

Förslaget till beslut medför inga direkta konsekvenser som rör barns rättigheter.

Anders Neuman
Kommundirektör

Maria Söderman
Ekonomichef

Skickas till: